

Głos Wielkopolski

Rok IV Nr 71 (1092) P Wydanie A B C

Poznań, sobota 13 marca 1948 r.

Cena 3 zł

Gwałtowna eksplozja i pożary w Jerozolimie Siedziba Żydowskiej Kwatery Głównej zamieniona w kupe gruzów

Bandycki wyczyn terrorystyczny na modłę „zamachu z ulicy Ben Jehuda”

Gwałtowna eksplozja wstrząsnęła wczoraj domem, w którym znajduje się siedziba Agencji Żydowskiej i spowodowała uszkodzenia w promieniu 1 km. Na dziedzińcu gmachu Agencji wybuchł gwałtowny pożar, który rozszerza się z niezwykłą szybkością.

EKSPLOZJA NASTĄPIŁA W CHWILI NAJWIĘKSZEGO NASILENIA RUCHU I POCIĄGNĘŁA ZA SOBĄ WIELKĄ IŁOŚĆ OFIAR. PRZESZŁO 20 RANNYCH PRZEWIEZIONO JUŻ DO SZPITALA CZERWONEGO KRZYŻA W JEROZOLIMIE.

Okoliczności, które towarzyszyły eksplozji, przypominają w dziwny sposób ostatni zamach na ulicy Ben Jehuda. Wybuch nastąpił w kilka chwil po tym, jak na dziedzińcu zajeżdżał samochód ciężarowy, załadowany prawdopodobnie materiałem wybuchowym. Na samochodzie powiewała amerykańska flaga. Gmach Agencji Żydowskiej zniszczony został niemal całkowicie. Nad gruzami unoszą się skłębione chmury czarnego dymu i buchają płomienie. Trotuary pokryte są rozbitym szkłem.

Jak donosi korespondent Reutera, wśród rannych znajduje się dyrektor Agencji Żydowskiej dr Walter Eyton, kierownik wydziału prasowego Gerson Hirsch oraz b. wysoki komisarz Palestyny, Edwin Samuel. Według ostatnich wiadomości, nadanych przez radio brytyjskie, liczba ofiar zamachu bombowego wynosi 60 osób. (API)

Gwałtowny wybuch na dziedzińcu, głównej siedziby Agencji Żydowskiej w Jerozolimie, jaki miał miejsce we czwartek w godzinach porannych spowodował wstrząs domów w promieniu przeszło kilometra. Słup gęstego dymu i płomieni wznosił się na wysokość ponad 100 m. Na miejsce wypadku pośpieszyły natychmiast samochody osobowe i ciężarowe oraz pancerne auta policyjne. Zatrzymano przejeżdżającą ulicą wszystkie pojazdy. celem przewiezienia rannych ofiar wybuchu do szpitala.

Na miejsce katastrofy przybyły wkrótce oddziały policji i wojska brytyjskiego. Na skutek zajęcia przez tłumy wroglej postawy wobec Anglików w pobliżu gmachu Agencji Żydowskiej umieszczono samochody pancerne policji.

Wybuch wstrząsnął całym centrum Jerozolimy, powodując panikę wśród przechodniów, którzy uciekali w popłochu. Dzięki energicznej akcji straży pożarnej, pożar zdołano szybko ugasić. (PAP)

30 pasażerów zginęło w płomieniach Nowa katastrofa „Dakoty”

Amerykański samolot transportowy z 30 ludźmi na pokładzie, spadł wczoraj na północno-wschodnim krańcu lotniska miejskiego w Chicago i spalił się. Brak dotychczas szczegółów co do liczby zabitych i rannych.

Samolot należał do „Delta Airlines”. Jeden ze świadków powiedział, że nie wyobraża sobie, by ktokolwiek mógł wyjść żywy. Samolot był typu Dakota-Dc4, które normalnie zabierają 50 pasażerów.

Ostatnie wiadomości wczorajszej nocy stwierdzają, że samolot leciał do Miami w stanie Floryda. Wiadomo jest, że samolot spadł właściwie w kilka chwil po wystartowaniu.

Dakota podniósł się na wysokość około 150 metrów i w tym momencie zawiodły motory. Samolot zaczął się natychmiast palić. Płomienie wzbily

się na wysokość 50 metrów. Szczątki samolotu rozleciały się po całym lotnisku. (API)

Amerykańskie manewry „przeciw partyzantom”

Agencja Reutera donosi z Wiesbaden, że w dniu 10 marca z Monachium wyleciało około 50 samolotów „Dakota” z żołnierzami na pokładzie, aby wziąć udział w dwudniowej „bitwie przeciwko wojskom partyzanckim”. Manewry odbywać się będą w rejonie Frietler — Marburg w prowincji Hesji (amerykańska strefa okupacyjna). (TASS)

Reakcyjni zbiedzy czescy spiskują w strefie amerykańskiej

Jak donosi gazeta „Neues Deutschland”, po zlikwidowaniu spisku reakcjonistów czechosłowackich przeciw rządowi Frontu Narodowego Czechosłowacji, niektórzy spiskowcy zbiegli do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec. Według słów gazety plan tych reakcjonistów polega w chwili obecnej na tym, aby przy pomocy zagranicy utworzyć na terytorium niemieckim tzw. „komitet demokratycznych Czechosłowaków” i prowadzić pod tym szyldem pracę wywrotową przeciw Czechosłowackiej Republice Ludowej.

„Według informacji z Monachium — kontynuuje gazeta — zbiegli z Czechosłowacji reakcyjniści usiłują nawiązać kontakt z pozostającymi za granicą zwolennikami czechosłowackiego zdradcy generała Prchala oraz z byłym przywódcą sudecko-niemieckiej socjal-demokracji Jakschem. W charakterze łącznika z grupą Jakscha występuje pewien znany dziennikarz amerykański”.

Gazeta zaznacza dalej, że spiskowców czechosłowackich popierają imperialiści zagraniczni. Według jej słów, planowane jest zwolnienie w drugiej połowie marca w pobliżu Monachium na

radę wszystkich grup czechosłowackich w sprawie organizacji ruchu nowej emigracji czechosłowackiej. (TASS)

Sofulis zamierza skasować granicę grecko-turecką

Agencja EAM Press donosi z Aten, że wicepremier z ramienia partii „liberalnej” Sofulis, w deklaracji złożonej prasie ateńskiej wypowiedział się za skasowaniem granicy grecko-tureckiej. W związku z tą deklaracją, agencja EAM Press zwraca uwagę na kampanię dzienników tureckich, które wzywają rząd turecki do bezpośredniej interwencji pod pretekstem oczyszczenia Morza Egejskiego od „buntowniczej floty Marcosa”, jakkolwiek podobna flota w ogóle nie istnieje. (PAP)

Operacje partyzantów w pobliżu Aten

Pisma ateńskie donoszą o pojawieniu się w bezpośredniej bliskości Aten kilku grup partyzanckich. Na drodze prowadzącej do miasta Kasmidi oddział żołnierzy generała Marcosa przeprowadził zakup żywności, placąc okolicznym chłopom gotówką. Inna grupa partyzantów przeprowadziła rewizję samochodów na drodze łączącej Ateny z Koryntem. Partyzanci skonfiskowali 3 samochody załadowane różnymi towarami.

W dniu wczorajszym Ateny przeżyły nową oblawę, przeprowadzoną przez grecką policję bezpieczeństwa. Większość z 700 aresztowanych ludzi zatrzymano do dyspozycji władz. Zostaną oni deportowani do obozów karnych na wyspach Morza Egejskiego. 4 aresztowanych stanię przed sądem wojennym. (API)

Akcja Amerykanów przeciw Kongresowi Ludowemu w Niemczech

Pomimo, iż akcja Kongresu Ludowego w Niemczech, walczącego o demokratyczne zjednoczenie kraju, przybiera coraz szersze kręgi, amerykańskie władze okupacyjne zachowują nadal negatywne stanowisko wobec całej imprezy.

W dniu wczorajszym zakazano w strefie amerykańskiej Niemiec rozlepiania plakatów, dotyczących drugiej konferencji kongresu ludowego, która odbyć się ma w Berlinie 18 marca. Władze amerykańskie podkreślają, że kongres ludowy nie jest uznaną przez nie organizacją. (API)

Związki zawodowe krajów marshallowskich przyjmują ofertę amerykańską

Kończąc swe obrady, konferencja „marshallowskich” związków zawodowych uchwaliła rezolucję, przyznającą, że dla wykonania „planu Marshalla” konieczne byłoby efektywne współdziałanie związków zawodowych wszystkich krajów które z planu tego mają korzystać. W dalszym ciągu konferencja wypowiedziała się wprawdzie przeciwko polityce przeciwstawiającej „Wschód—Zachodowi”, pochwaliła jednak „plan Marshalla”, posuwając się do twierdzenia, że ta oferta amerykańska „nie zawiera żadnego warunku, który nie nadawałby się do przyjęcia” i że „nie ma mowy o ingerencji w sprawy wewnętrzne krajów, korzystających z pomocy”.

Konferencja postanowiła utworzyć specjalny 10-osobowy komitet z siedzibą w Londynie do spraw programu odbudowy Europy, który ma pozostawać w kontakcie ze związkami zawodowymi poszczególnych krajów.

W kołach lewicowych podkreśla się, że utworzenie takiej organizacji zagraża rozbiściem Światowej Federacji Związków Zawodowych. Amerykańska organizacja ruchu zawodowego AFL wystąpi zapewne z wnioskiem, aby kreowany świeży komitet był reprezentowany na konferencji paryskiej w sprawie „planu Marshalla”. Fakt ten byłby otwartym aktem wrogości w stosunku do Światowej Federacji Związków Zawodowych. (PAP)

Nowa centralna organizacja gospodarcza wschodnich Niemiec

Nowa centralna organizacja gospodarcza wschodnich Niemiec

Na posiedzeniu niemieckiej komisji gospodarczej dla strefy radzieckiej postanowiono scentralizować prace dotychczasowych zarządów lokalnych, przejmując całość życia gospodarczego w tej strefie pod zarządek komisji.

Na czele komisji stoi minister Henryk Rau, mając 4 zastępców — do spraw planowania, przemysłu, finansów oraz rolnictwa pracy i przesiedleńców. W skład sekretariatu wchodzi przedstawiciele wolnych związków zawodowych i Samopomocy Chłopskiej.

W wywiadzie prasowym, udzielonym gazecie „Neues Deutschland” minister

Rau położył nacisk na plany prac niemieckiej komisji gospodarczej, co wpłynęło również na poprawę zaopatrzenia mieszkańców strefy radzieckiej. Zapytany co do ukształtowania przemysłu w strefie wschodniej Niemiec, Rau oświadczył, że niemiecka komisja gospodarcza będzie dążyła do dalszego rozwoju znacjonalizowanych przedsiębiorstw, nie zaniedbując jednocześnie prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu, która planowo będzie zaopatrywana w surowce. Komisja jest włącznie organem administracji gospodarczej, w przeciwieństwie do Bizoni gdzie stworzono aparat parlamentarny dla rządu z jedynym celem podziału Niemiec. (PAP)

Mamy wspólne cele idziemy jedną drogą Manifestacja przyjaźni polsko-czeskiej

Na uroczystej akademii w rocznicę podpisania układu między Polską a Czechosłowacją, sekretarz generalny M. S. Z., minister Wierbłowski, wygłosił przemówienie, w którym powiedział między innymi:

„Uroczysta chwila sprzed roku zawierała w sobie triumf dalekośiężnej myśli politycznej demokracji polskiej. Obecni przy podpisaniu rozumieli, że w systemie bezpieczeństwa, opartym o solidarność słowiańską i o potęgę Związku Radzieckiego, zamknięta została ostatnia luka. Odtąd obronny mur słowiański ciągnie się nieprzerwanie od Gór Kruszcowych do Świnoujścia.

W ciągu minionego roku pakt realizowany był konsekwentnie i niezmordowanie. Już w lipcu ubiegłego roku, w cztery miesiące po podpisaniu sojuszu, zawarty zostały cały kompleks umów gospodarczych. Realizacja trzyletniego planu odbudowy i rozbudowy w Polsce i dwulatki czechosłowackiej stworzyła możliwości umów o niezwykle szerokim zakresie. Umowy te obejmują, poza bieżącym obrotem handlowym, długostansowe, bo obliczone na pięć lat, dostawy węgla polskiego dla Czechosłowacji, dostawy prądu, cynku, chemikali i wielu innych surowców, półfabrykatów i fabrykatów.

Z kolei w Czechosłowacji, dysponującej wielkim przemysłem metalurgicznym, umieszczone są nasze zamówienia na instalacje fabryczne, hutnicze i górnicze, urządzenia elektrowni, obrabiarki, samochody Zawarliśmy z Czechosłowacją układy, dotyczące współpracy przemysłowej, przewidujące wspólną budowę i eksploatację obiektów przemysłowych. Olbrzymie znaczenie mają umowy komunikacyjne i nawigacyjne, na podstawie których gospodarka czechosłowacka korzysta z wielkiej drogi wodnej, jaką jest Odra, z portu w Szczecinie i z polskich linii kolejowych.

Kompleks umów politycznych i gospodarczych uzupełniony jest konwencją o współpracy kulturalnej, która pomoże narodowi polskiemu, czeskiemu i słowackiemu we wzajemnym poznaniu się.

Ambasador Wierbłowski stwierdza z

Program nowego rządu Gottwalda zatwierdzony jednomyślnie

Czechosłowackie Zgromadzenie Narodowe zatwierdziło na czwartkowym posiedzeniu program nowego rządu, przedstawiony w exposé premiera Gottwalda. Program został przyjęty jednomyślnie.

Premier Gottwald wygłosił exposé, w którym przedstawił sytuację polityczną kraju i program rządu.

gotować ustawę o powszechnym ubezpieczeniu społecznym. Przypominając uchwały związków zawodowych, mówca zapowiedział, że przed wyborami nastąpi dalszy proces nacjonalizacji handlu hurtowego, handlu zagranicznego i zakładów, zatrudniających więcej niż 50 osób. Niektóre fabryki i zakłady, mający szczególne znaczenie dla narodu, zostaną w całości znacjonalizowane.

Premier Gottwald omówił w końcu charakter nowego Frontu Narodowego i zaznaczył, że nie ma w nim miejsca dla agentów reakcji. (PAP)

Clementis następcą Masaryka?

W Pradze przypuszcza się, że następcą ministra Masaryka będzie obecny wiceminister spraw zagranicznych dr Vlado Clementis. (API)

Przez radio

W HANOWERZE gubernator wojskowy w Niemczech gen. Robertson odrzucił żądanie Polski o wydanie dr. Kopfa, premiera Dolnej Saksonii, oskarżonego przez Rząd polski o popełnienie przestępstw wojennych.

MARZEC jest niemal upalny w Londynie. Po raz pierwszy od 100 lat notują tam temperaturę 20 stopni w marcu. Większość panów chodzi już bez palt i kapeluszy.

FAŁSZYWY ALARM w Londynie zdarzył się w środę rano. Policja została zaalarmowana telefonicznie przez nieznanego osobnika, który oznajmił, że za trzy minuty wysadzi w powietrze Izbę Gmin. Po wszczętych natychmiast poszukiwaniach nie wykryto żadnej bomby.

DR PIOTR ZENKL, były wicepremier i przewodniczący czeskiej partii narodowo-socjalistycznej, złożył swój mandat poselski.

AMBASADOR R. P. w Rumunii Piotr Szymański wręczył listy uwierzytelniające w Prezydium Rumuńskiej Republiki Ludowej. Podczas uroczystości tej obecni byli premier Groza i minister spraw zagranicznych Anna Pauker.

Cieszyn — Miasto Trzech Braci

Na jednej z bocznych i wąskich ulic Cieszyna wznosi się stylowo obudowana Studnia Trzech Braci. Sześć wysmukłych słupków wspiera łuki ażurowych arkad. Całość pokryta jest spiczastym daszkiem, zwieńczonym na krawędziach koronką z linii andegaweskich. Na wewnętrznych ścianach studzienki polski i łaciński napis wyjaśnia, że około roku 810 spotkali się u źródła trzej synowie króla polskiego Leszka III — Bolko, Leszko i Cieszko. Radość ich ze spotkania była tak wielka, że postanowili upamiętnić ją założeniem miasta. Tak według podania powstał Cieszyn — miasto zrodzone z uciechy.

W ciągu dziesięciu przeszło wieków do wybicia się w pracy zawodowej swego istnienia Cieszyn przechodził zmienne koleje losów i należał do różnych walczących ze sobą wódzów. Niejednemu raz trawili go pożary, niszczyły wojny, pustoszyły zarazy. Ale po katastrofach miasto zawsze dźwigało się szybko i na nowo zdobywało znaczenie. Nad Olzą jednakże ścierały się ze sobą od wielu stuleci wpływy czeskie z polskimi, a stosunki sąsiedzkie nie zawsze były poprawne i zgodne. Toteż co pewien czas odradzały się spory o miasto, a powstałe zatargi nie wychodziły na dobro ani jednej, ani drugiej stronie. W rezultacie mamy dzisiaj nad Olzą dwa Cieszyny — polski i czeski, złączone granicznym mostem, na którym od świtu do nocy trwa bezustanny ruch.

Tak się dziwnie złożyło, że jeden Cieszyn nie może obejść się bez drugiego i czy sąsiadujący ze sobą mieszkańcy chcą czy nie chcą muszą ze sobą współżyć i współpracować. Ot,

Ten most łączy dwa Cieszyny — polski i czeski. Nie wznowiono prawdziwie małego ruchu granicznego, ale mimo to każdego dnia przechodzą setki robotników polskich na czeską stronę, by pomóc sąsiadom w ich pracach fabrycznych

chłopi stworzyli w powiecie najwyższą w Polsce kulturę rolniczą i warzywniczą. W mieście uderza przybysz brak żebrzącej nędzy. Władze miejskie uporały się z wszelkiego rodzaju włóczęgostwem oraz hańbiącym jałmużnictwem. Napływowych żebraków po prostu wydalają z powiatu, a nieliczne jednostki, popadłe w biedę wskutek starości lub niezdolności do pracy, przejeżdża pod swe skrzydła świetnie zorganizowana Opieka Społeczna. Na tym odcinku Cieszyn może służyć za wzór bardzo wielu miastom.

Czynny tutaj przemysł skupia się w kilku fabrykach mebli, odlewni Kislinga, browaru, fabryki motorów elektrycznych Rohna i Zielińskiego oraz fabryki uszczelnień do kotłów parowych Szafarczyka. W planach leży znaczne powiększenie niektórych zakładów, zwłaszcza fabryki motorów elektrycznych, którą już teraz rozbu-

duje się na tyle, by w jak najkrótszym czasie mogła zatrudnić około trzech tysięcy robotników.

Pełnię życia wnosi do miasta kształcąca się młodzież, wypełniająca w roku szkolnym sale 5 uczelni podstawowych, 9 zakładów średnich, liceów oraz Akademii Górniczej. Cieszyn jest więc ważnym ośrodkiem szkoleniowym na Śląsku i do wymogów oświaty dostosowuje swój charakter. Mimo, że liczy zaledwie 18 tysięcy mieszkańców, posiada piękny teatr, w którym kilka razy w miesiącu występuje zespół aktorów z Bielska pod dyrekcją Kwaskowskiego. Oprócz teatru w mieście jest kino, Dom Kultury, szereg zabytkowych budowli oraz bogate Mu-

zeum Regionalne, które po ostatniej wojnie jako pierwsze w Polsce otworzyło swe sale. Na zwiedzenie zasługuje również prywatne muzeum p. Kończakowskiego. Zgromadził on w 5 salach cenne zbiory broni historycznej oraz wspaniałą kolekcję zegarków, co do wartości pono drugą na świecie.

Miasto Trzech Braci skupiło się w kręgu wzgórz, wśród parków, wokół grodziszcz, z którego zachowała się tylko czworokątna wieża piastowska z XII wieku. Opodal niej kruszeją resztki zamkowych murów. Z ruin rozciąga się szeroki widok na czeską stronę, na pola, łąki i lasy, siniejące na widokoręgu. W dole leniwie płynie Olza, waska i płytka, nie tyle dzisiaj przegradzająca, ile łącząca oba miasta. Rzeka jest wprawdzie granicą, ale cóż ona znaczy dla dwu bratnich narodów.

Tadeusz Pasikowski

Dwie premiery

Należy policzyć jako zasługę Dyrekcji Teatru Nowego to, że sięgnęła do utworów Juliusza Słowackiego. Cudowny język poety, pełen dramatycznej głębi uczuć i niezwykłych spójnię intelektualnych sugeruje zawsze wyjątkowy nastrój wielkiej poezji, wielkiej sztuki, dając słuchaczom pełnię przeżycia artystycznego.

Sztukę wystawiono z wielką ambicją i starannością. Kostiumy wprost olśnie-

Karolina Sroczyńska w tytułowej roli Marii Stuart

wają wspaniałością, dekoracje raczej udane, wysiłek reżysera czuje się w grze aktorów w każdej scenie. Nie wszyscy sprościli postawionym im trudnym zadaniem. Na większości aktorów odbiła się ich przeszłość: występowanie głównie w rolach komediowych. Mimo bardzo szczerego wy-

siłku wpadali często w fałszywą patetyczność. Bez względu na pewne zastrzeżenia należy jednak zakwalifikować wystawienie „Marii Stuart” jako sukces Teatru Nowego. Sala wypełniona była po brzegi, publiczność zgłaszała aktorom owacje. Ci, którzy oglądali „Marię Stuart” w Warszawie byli zdania, że poznański Teatr Nowy wystawił ją lepiej. Potraktujmy tę ocenę jako uznanie.

*

Tak się złożyło, że niemal jednocześnie, bo nazajutrz, odbyła się w Państwowym Teatrze Polskim premiera komedii Adama Grzymały-Siedleckiego: „Wesele pani du Barry”. Pomimo że i ta sztuka Grzymały-Siedleckiego napisana została z właściwą temu autorowi doskonałą znajomością sceny, pomimo, że — odbiegając daleko od prawdy historycznej — nie jest pozbawiona prawdy psychologicznej i głębszych refleksyj, pomimo, że Teatr Polski wystawił ją bardzo starannie — publiczność premierowa przyjęła ją bez entuzjazmu; oklaskiwano raczej wystawę i wykonawców.

Teatr Polski włożył w to przedstawienie bez wątpienia dużo wysiłku i zapewne немало pieniędzy. Mamy wątpliwości, czy postąpił słusznie. Linia repertuarowa tego teatru budzi zastrzeżenia. Podczas gdy prywatny Teatr Nowy przejawia coraz większe ambicje artystyczne, wystawiając kolejno Shawa, Salacrou, Słowackiego — Państwowy Teatr Polski po „Zagadnieniu rosyjskim” darzy nas nieporozumieniem scenicznym w postaci „Słońca w nocny”, a teraz w pełni sezonu teatralnego po nie najlepszej sztuce Priestleya komedią nie pozbawioną pewnych wartości, lecz naszym zdaniem nie są one tego rodzaju, aby uzasadniały wystawienie jej na reprezentacyjnej scenie dramatycznej Wielkopolski, której zadaniem na pewno nie jest utrwalanie gustów drobnomieszczańskich.

Rozwój przemysłu wikliniarskiego na Ziemi Lubuskiej

Z inicjatywy poznańskiej Izby Rzemieślniczej w małym miasteczku Trzcielu, we wrześniu ub. roku uruchomiona została pod kierownictwem p. inż. E. Namysłą Szkoła Koszykarska, która na razie organizuje trzymiesięczne kursy koszykarstwa dla młodzieży. Do tego czasu ukończyło pierwszy kurs 30 uczestników. Obecnie uczęszcza 40 osób. W najbliższym czasie Szkoła zamieniana zostanie na szkołę dwuletnią. Subsydiowana ona jest przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. Uczniowie zamieszkują w znajdującym się na miejscu internacie, gdzie otrzymują całkowite wyżywienie bezpłatnie. Nauka jest również bezpłatna.

Po ukończeniu nauki absolwenci kursów zostają natychmiast zatrudnieni, o ile im to odpowiada, na miejscu w Spółdzielni Pracy „OBRA”, założonej w lipcu ub. roku, która liczy już około 30 członków. Członkami Spółdzielni są również okoliczni chałupnicy oraz chałupnicy zam. w Zębowie i Łomnicy pow. Nowy Tomyśl.

Właściwy rozwój Spółdzielni nastąpił w ostatnich miesiącach. Spółdzielnia otrzymała poważne zamówienie na kosze dla Zjednoczenia Przemysłu Wikliniarskiego w Bydgoszczy na sumę około 1 000 000 zł oraz zamówienie na 15 000 sztuk kuszek do ziemniaków na eksport dla „Społem” na sumę około 2 000 000 zł. Wyroby galanterijne wykonane przez członków Spółdzielni mają zbyt głównie w Bydgoszczy i Poznaniu.

Wiklina, której uprawą zajmują się okoliczni gospodarze, nabywana jest na miejscu w placówce „Społem” oraz w Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej. Uprawa wikliny daje gospodarzom b. poważne dochody, tj. z ha od 100 000 do 220 000 zł rocznie. Zarobek pracownika Spółdzielni wynosi od 12 000 do 14 000 zł miesięcznie.

Tak Szkoła Koszykarska jak i Spółdzielnia „Obra” poważnie przyczyniły się do rozwoju gospodarczego miasteczka oraz zachęciły rolników do energicznej i sumiennej uprawy wikliny. (wjc)

Meble dla biur — urzędzenia dla szkół Jak pracuje PZPD? w Wolsztynie?

Jedyną placówką przemysłową na terenie miasta Wolsztyna są Państwowe Zakłady Przemysłu Drzewnego. Również i te zakłady realizują hasło ogólnokrajowe współzawodnictwa pracy. Od dłuższego czasu grupa pracowników powołała plan podniesienia produkcji i stwierdzamy, że wspólna myśl przyniosła już dobre wyniki. Swego czasu szeroko informowaliśmy o pięknym rozwoju tych zakładów, a wykonywane przez nie urzędzenia biurowe i szkolne docierają nie tylko do najdalej położonych zakątków naszego województwa, ale

również i poza jego obręb. W ostatnim czasie nastąpił wzrost zatrudnienia w tych zakładach o 40%, tak, że w chwili obecnej pracuje 110 pracowników obojga płci. Przewiduje się dalsze zapotrzebowanie sił fachowych. W planie przewidziano uruchomienie drugiej hali montażowej, budowę tartaku, suszarni i kotłowni.

Do wykonania planu produkcji przyczynili się m. in. pracownicy: Pluskota — stolarz, z Widzimia (120% normy) i Ponedziłek — brygadzieta (110 proc. normy). (trz)

Wojewoda Poznański w Mogilnie

Dnia 9 bm. p. wojewoda Brzeziński wizytował powiat mogileński. Po konferencji z Starostą Powiatowym i ilustracji poszczególnych referatów, udał się p. Wojewoda w towarzystwie p. starosty Szumiakowskiego, przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej p. S. Grzelaka i Komendanta Powiatowej Milicji p. M. Wojciechowskiego na zwiedzenie majątku P. N. Z. w Dąbrówce, a następnie zwiedził przemysłowy majątek P. Z. Ch. R. w Markowicach, gdzie wszelkich informacji i objaśnień udzielał administrator majątku p. Bogdan Maciejewski.

Tak w jednym jak i w drugim majątku wyraził p. Wojewoda pochwałę administratorom za w porządku prowadzenie obiektów rolnych.

Przejeżdżając przez teren powiatu p. Wojewoda miał możność przekonać się o stanie dróg w powiecie, na któ-

rych utrzymanie i przebudowę prelimitował samorząd 65% swego budżetu.

Dotychczas w powiecie mogileńskim przeprowadzono elektryfikację wsi Trąga i Niewolna, a w roku bieżącym projektuje się zelektryfikowanie miasta Strzeżna i najbliższych okolic. Wstępne prace w tym kierunku już rozpoczęto.

W administracji samorządu powiatowego pozostają dwa wzorowo prowadzone szpitale w Mogilnie i w Strzelnie.

Wystawę „Wiosna Łuńców 1948” organizuje Muzeum Wlkp.

W związku z przygotowywanym otwarciem wielkiej wystawy, obrazującej walkę o wolność ludów w 1848 r., dyr. Muzeum Wielkopolskiego zwraca się do społeczeństwa wielkopolskiego z gorącą prośbą o składanie w charakterze pamiątek w Muzeum Wielkopolskim pamiętek, dokumentów portretów i wydawnictw dotyczących 1848 r.

Otwarcie wystawy nastąpi w okresie Międzynarodowych Targów Poznańskich, a więc w czasie, w którym Poznań gościć będzie tysiączne rzesze gości krajowych i zagranicznych.

Depozyty składać można w Muzeum Wielkopolskim codziennie w godzinach od 9—15.

Nowa fabryka wyrobów włókienniczych w Gorzowie

Gorzów. Grono prywatnych przemysłowców fachowców z branży włókienniczej przystąpiło do organizowania fabryki wyrobów włókienniczych w Gorzowie. Na ten cel Zarząd Nieruchomości Miejskich przydzielił dawną fabrykę obuwia. Przystąpiono już do odbudowy wspomnianej nieruchomości. Maszyny częściowo zakupione zostały w Polsce centralnej i już zostały przewiezione do Gorzowa. Część maszyn zakupiono w Okręgowym Urzędzie Likwidacyjnym po dawnej wytwórni włókienniczej w Lubsku Fabryka produkować będzie materiały ubraniowe i piąszczowe. Kierownictwo zatrudni kilkadziesiąt osób z Gorzowa, a część fachowców sprowadzona zostanie z Bielska. (wjc)

Uzupełnienie

W korespondencji dr. A. Zaracha pt. „24 luty w Paryżu”, zamieszczonej w nr. 68 „Głosu Wielkopolskiego” opuszczone nazwisko autora.

Czy zaprenumerowałeś już BIBLIOTEKĘ ROMANSÓW I POWIEŚCI?

Cena tomiku zł 50.— W prenumeracie zleconej zł 80.— miesięcznie (za dwa tomiki).

W35-61

Prenumeratę przyjmują wszystkie urzędy pocztowe

Przysłowiowa pracowitość Ślązaków oraz wrodzone ambicje, zmierzające

WINA staniały

Na okres świąteczny obniżyliśmy ceny na szlachetne wina z wytwórni państwowych
Sirzegom — Jelenia Góra — Kruszwica — Wrocław — Zielona Góra — Legnica i inne
Sprzedaż we wszystkich Hurtowniach P. C. H.

ŁADAJCIE WSZEDZIE ZNAKOMITYCH WIN PRODUKCJI PAŃSTWOWEJ

Panowie do słowników!

Jakże tu hopsać z radości i klaskać w dłonie, kiedy z tą „wiosną radosną” tyle się wali kłopotów. Cherchez la femme. Szukajcie kobiety, tej sprawczyńi wszystkich kłopotów i trosk. Ech, ręką machnąć na to wszystko.

— „Meżusiu, widziałam wczoraj piękną morę na suknię!”
— „Co?”
— „More!”
Inna rozmowa.
— „Szałenie podobała mi się ta (wydra bo wydra) Bólska. Miała w sobie piękny kompleks z velour chiffon mat crepé!”
— „Z czego?”
— „Z velour chiffon mat crepé!”
— „Acha!”
Pani mówi do męża przed wirtyną wielkiego magazynu:
— „Ach, jaka cudna tkanina, śliczna crepe marocain d'alger du maroc!”
— „Ze jak?”
— „Mówię przecież... ale, o zobacz tą georgette voile satin, prawdziwe cacko!”
I teraz człowiek się dopiero dowiaduje jak wspaniale opanowały nasze panie obce mowy.
— „Tak bym chciała mieć mokasyny de tirol!”
— „Pięknie wyglądałabym w tym kapelusiku chou-chau. Coś extraordinaire!”
— „Wiesz na wiosnę sprawisz mi palatot demi saison english fashion!”
Tylko jednego nasze panie nie nauczyły się poprawnie wymawiać. Zawsze bowiem powiedzą błędnie: musisz mi to kupić.
Musisz i kupić! Jak to brzydko i błędnie brzmi.
Jedynie co musimy kupić to słowniki panowie, słowniki.

t. h. n.

Bezpłatny koncert fok i ptaków w „Zatoce Cierpliwości”

Tylko na niektórych i to bardzo dokładnych mapach z trudem można wykryć ledwo dostrzegalny punktik tkwiący w „Zatoce Cierpliwości”, u południowej części Sachalinu. Ten niewielki i skalisty skrawek radzieckiej ziemi obfity w rzadko spotykane obecnie fok i niezliczoną ilość ptactwa morskiego. Już z odległości 5 km od tej wysepki słychać bezpłatny koncert fok i ptaków.

Skalista, o kształcie przewróconej morskiej muszli wyspa ta pozbawiona jest roślinności, stódki wody i ludzi. W okresie zimowym każde urwisko tej wyspy, każdy pagórek, każdy skalisty występ oblepiony jest setkami tysięcy ptaków. Na 1 m kw. w okresie „ptasiiego sejmku”, przypada blisko 100 tys. ptaków. Przylatują tu na wyłęg i wracają na południe w drugiej połowie września, w towarzystwie gęstej chmury młodego potomstwa.

Na opuszczonej wyspie piaszczysto-kamienistej plaży, osłoniętej od słońca związującymi skałami — rezydują fok i osypale leżą na ziemi, zwinność swą ukazując dopiero w wodzie. Nie boją się człowieka i nie próbują ucieczki nawet w chwilach śmiertelnego niebezpieczeństwa. Polowanie na nie odbywa się przy pomocy długich kijów o metalowych końcach. Wybiera się przede wszystkim trzy- lub czteroletnie samce i zabija uderzeniem kija w nos; nosa, w ten sposób nie niszczy się drogocennego futra.

Zimą spędzają fok i na południu, latem zaś przypływają na swoje ulubione wyspy, gdzie urządzają legowiska — dla wypoczynku i wychowania potomstwa. W czerwcu i lipcu lęgą się młode fok. Każda samica daje rocznie tylko jednego potomka. Małe foka dużo śpią. Usamodzielniają się wczesnie. Obserwacje wykazały, że krótko po urodzeniu wpełzają one na niedostępne skały, gdzie pozostają przez 5-6 dni bez pożywienia.

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

Stefan Zeromski — Syzyfowe prace. Powieść. Str. 246, zł 265.
Niezawodną ręką świętego pisarza kreślone obrazy z życia szkoły carskiej na terenie Królestwa. W galerii typów uczniowskich autor ciekawie ujmując stosunek do różnych zagadnień pasjonujących młodzież szkoły zabarzonej w latach osiemnastowiecznej przeszłości.

Władysław Tatarakiewicz — Historia filozofii. T. II. Str. 354, zł 900.
Drugi tom najpopularniejszego w Polsce podręcznika historii filozofii obejmujący dzieje filozofii nowożytnej od „Odrodzenia” do 1830 roku.

Nowe wydanie wzbogacając uzupełnienia treściowe i bibliograficzne. Dodano rozdział o Suarezie, początkach utilitaryzmu, Helwecjuszu i grupie radykałów filozoficznych.

PIECZENIE NIE JEST DLA MNIĘ MEKĄ bo piekę na proszku **Duba**

„SYRENA”

to tytuł nowego filmu czeskiego wyświetlanego od 12. marca br. w kinie „BAŁTYK” w g powieści znanej pisarki MARII MAJEROWEJ

W rolach głównych: M. VASOVA — HUDCOVA, L. BOHAC — HUDEC, M. MAUEROVA — ROZENA
REŻYSER: KAREL STEKLY
PRODUKCJA: CESKOSLOVENSKA FILMOVA SPOLECENST
Seanse: 16, 18 i 20, w niedzielę od 14-tej
Dozwolony od lat 10

Na srebrnym ekranie

„Tajemniczy Nieznajomy”

Nienawidzą Anglików 21-letnia Irlandka wyjeżdża do Dublin. Chce wstąpić do tajnej armii irlandzkiej, by walczyć przeciwko Anglii. Jest rok 1939. Sytuacja, zdaniem jej bardzo korzystna. Nie mogąc nikąd uzyskać pomocy w realizacji swoich zamiarów Irlandka postanawia działać na własną rękę.

Wnet spżowemu Cromwellowi, dotąd w tym mieście siedzącemu spokojnie na cokole przez 300 lat, dostał się kubał białej farby, a niedługo potem — wywiadowi niemieckiemu dzielna i ślepa pomocnica. Tak zaczyna się powieść o szpiegach niemieckich, tropionych przez kontrwywiad angielski.

Para: Deborah Kerr i Trevor Howard w roli młodej Irlandki i „tajemniczego nieznajomego” gra nienagannie. Zdjęcia dobre.

Z filmu dowiedzieć się można, że w Irlandii 21-letnie panienki są bardzo gąskowate i romantyczne i że w Anglii...

— Czy wiesz kto jest najmniejszym człowiekiem na świecie?
— ???
— Złodziej kieszonkowy.

NOWINY Sportowe

Nagroda im. śp. Bronisława Szwarca dla najlepszego klubu lekkoatletycznego Wielkopolski

Zarząd POZLA mając na uwadze z jednej strony umasowienie sportu lekkoatletycznego, a z drugiej podniesienie jego poziomu przez uaktywnienie sekcji lekkoatletycznych klubów Wielkopolski, ufundował specjalną nagrodę, srebrną wazę, dla klubu, który w okresie lat 1948/49/50 wykaze największą żywołność i rozmach w pracy, oraz osiągnie najlepsze wyniki.

Regulamin nagrody zawiera specjalną tabelę, która przynajmniej pewną ilość punktów za urzadzenie imprezy lekkoatletycznej, za udział drużyny w zawodach organizowanych przez inne kluby za najlepsze wyniki osiągnięte w zawodach organizowanych przez POZLA itp. Cechą charakterystyczną tego regulaminu jest pewnego rodzaju uprzywilejowanie klubów prowincjonalnych, oraz wysunięcie na plan pierwszy aktywności i ruchliwości klubu. Dążąc do umasowienia lekkoatletyki, regulamin zwraca większą uwagę na liczbę zawodników, aniżeli na wyczyn indywidualny. Zarząd POZLA stanął bowiem na niewątpliwie słusznym stanowisku, że zagadnieniem pierwszoplanowym jest umocnienie i rozszerzenie podstaw lekkoatletycznych, wciągnięcie w sereg czynnych lekkoatletów jak największej ilości młodzieży.

Nagroda nosi nazwę im. śp. Bronisława Szwarca i ubiegając się o nią mogą wszystkie kluby, organizacje i stowarzyszenia sportowe, zgłoszone do POZLA. Nagroda przechodzi na własność organizacji, która w ciągu trzech lat osiągnie największą ilość punktów. Jesteśmy przekonani, że godna uznania inicjatywa nowo wybranego Zarządu Związku Lekkoatletycznego naszego...

Decydujące spotkanie o tytuł wicemistrza Polski w Lidze Koszykowej

W serii dalszych rozgrywek o mistrzostwo Polski Ligi Koszykowej odbędzie się w dniach 13 i 14 bm. w hali Wojew. Ośrodka WF i PW (przy Drodze Dębińskiej) ciekawe spotkanie między zeszlęcym mistrzem Polski A. Z. S. Warszawa a ZSK Poznań i Warta.

Drużyna warszawska wystąpi w swym najsilniejszym składzie z Jańnickim na czele. Ponieważ ZSK Poznań przegrał z A. Z. S. w pierwszej kolejce różnicą 1 kosza, spotkanie rewanżowe w sobotę zapowiada się niezwykle interesująco i dostarczy licznym zwolennikom piłki koszykowej wiele emocji. Termin spotkania między ZSK — A. Z. S. ustalono na godz. 19, między Wartą — A. Z. S. na dzień 14 bm. godz. 16.

policyja jest do niczego. A już samo narwroćenie się młodej bohaterki, która nagle uświadamia sobie, że na froncie g. n. z Anglikami także Irlandczycy, budzi poważne zastrzeżenie.

Aby film ten zrozumieć, trzeba być dwa razy na jego wyświetleniu. A na to już — prawdę mówiąc — szkoda pieniędzy i czasu. Dlatego twierdzę, że ten sensacyjno-szpiegowski film nie bardzo udało się angielskiej wytwórni „J. Arthur Rank”.

Kino Aktualności w Poznaniu

Za przykładem innych miast Polski Okręgowy Zarząd Kin i Eksploatacji Filmów w Poznaniu uruchamia „Kino Aktualności”.

Jednogodzinne programy tego kina składać się będą z krótkometrażowych filmów o różnej tematyce. Obok najnowszych tygodników aktualności, obrazujących ważne wydarzenia w kraju i za granicą, oraz reportaży filmowych z różnych dziedzin życia współczesnej Polski — program obejmie także niezwykle interesujące filmy rozrywkowe, jak barwne kreskówki i dodatki kukielkowe.

Również filmy naukowe produkcji polskiej i zagranicznej stanowiąc będą interesującą pozycję w programie nowego kina.

Seanse w Kinie Aktualności rozpoczynają się będą o godz. 11, 12, 13 i 14.

Regulamin i szczegóły wielkiego wyciągu kolarskiego o nagrody redakcji „Głosu Ludu” i „Rudego Prava” zostały ostatecznie ustalone. W wyniku zwołanej w tym celu do Pragi konferencji z udziałem przedstawicieli obu redakcji PZ Kol. i czeskiego związku kolarskiego — postanowiono, że odbędzie się dwa, jednocześnie niezależnie od siebie biegi. Start do pierwszego biegu nastąpi w dniu 1 maja br. w Warszawie, a meta w Pradze 5 maja, w dniu rocznicy rewolucji praskiej. Drugi wyw. i meta w Pradze 5 maja, w dniu 1 maja ze startem w Pradze i meta w Warszawie w dniu Święta Zwycięstwa — 9 maja. Udział swój zgłosili również kolarze Włoch, Francji i Węgier.

Turniej hokejowy o puchar Jean Potin w Paryżu — został zakończony. Przyniósł on zwycięstwo „Racing Clubowi” przed Kanadą i Szkocją, przy czym o kolejności pierwszych trzech drużyn w tabeli turnieju zdecydował tylko stosunek bramek.

Wysoką i nieoczekiwaną porażką zakończył się występ piłkarskiej świetnej drużyny czeskiej „Slavia” w Budapeszcie. Ulegli oni w spotkaniu towarzyskim drużynie Ujpestu w stosunku 2:6 (2:2).

Międzypaństwowy mecz piłkarski Anglia—Walia rozegrany w Londynie zakończył się zwycięstwem Walii 4:3 (2:1).

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się w Warszawie zawody pań o mistrzostwo Polski w koszykówce. W pierwszym dniu turnieju, który trwać będzie 3 dni spotkają się SKS Warszawa (mistrz Warszawy) z AZS W-wa (mistrz Polski), oraz mistrz Krakowa z mistrzem Lublina Międzyszkolnym KS-em.